

ACC. NR M. 14484: 1-6.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Mojken Persson, Landsskarna*
Härad: *Rönneberg* Berättare: *Alfred Olausson, I. l. Ibb*
Socken: *I. l. Ibb* Berättarens yrke: *kyrkovaktmästare*
Uppteckningsår: *1958* Född år *1891* i *Reslövs*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Grundstjänst och natthandgång. s. 1-6.

LUF 107

Gudstjänst och nattvardsgång.

Här har vi högmässa och vespergudstjänst. Högmässan är viktigast.

LWF 107

Julafton ringer vi inte utan kimmor, d.v.s. slår med kläppen och ringer emellan.

Folk var alltid högtidsklädda när de gick till kyrkan. De gick t.o.m. med skinnpäls, för de behövde ha bira på sig.

Någon från var gård skulle gå till kyrkan. När inte husbond-folket kunde gå, fick någon av tjänarna gå, för det var skam om det var tomt i bänken.

Bara prästen åkte. De andra fick nog vara snälla att gå, för här har aldrig varit stallar. Här finns en stig som man i alla tider har kallat kyrkstigen. Det är en sommargäst här som tänker stänga den nu med en grind.

Folk brukar fortfarande stå och prata härute på backen vid muren. När det ringde gick de in.

Jäghar en tavla hemma som är från före 1840. Där är "kruen" med. Då var här bara ett enda träd eller rättare en buske. Det finns ingen bestämd uppgift på när krogen upphörde, men på nästa kort som också är från 1800-talet är den borta och huset ombyggt.

Det var väl Assar Bengtsson som rådde om krogen, för honom brukade de kalla "krumannen", men om han skötte den vet jag inte. När fruntimmerna var i kyrkan gick karlarna ner till krogen. Det finns fortfarande en stig som leder ner till den:

När någon kom för sent fick de gå in så tyst de kunde. Men jag tror nog de passade på tiden.

Här är ju nummer på bänkarna. Det tillhörde gårdarna som låg på det numret. Manliga satt till höger, kvinnliga till vänster. De husmän som bodde på ett ställe och inte fick plats i bänken fick sitta längst ner. Där stod ett par lösa bänkar.

Mössorna lade de i vapenhuset. Det gör de fortfarande i nya kyrkan, de hänger hattarna där ute.

Här blev ingen eldstad förrän på 1800-talet nån gång när pastor Cederberg ställde om det. Det var en s.k. spiralspis, där var en vattenkanal nere vid foten som de hällde vatten i, och så värmde det litet. Den kakelugnen flyttades upp till nya kyrkan och stod där till 1937. Den fick man börja elda klockan 2 på morgonen.

Folk fick vara bra påklädda. Alma Persén sa att de hade bosskor med sig och tog på. Jag tycker liksom jag har hört att karlarna gick dit med träskostövlarna på.

På den tiden var det en orgeltrampare och en ringare, och de fick hålla ordningen.

Det var inte så noga med prydnungen förr. Konfirmanderna fick själv göra det till konfirmationen. Gamla Anette stod för prydnungen i nya kyrkan när jag blev konfirmerad där.

Kyrkokassan håller alla ljus. I gamla tider fick de stöpa dem själva, men de hade inte så många ljus då. Här var bara en krona med sex ljus.

En ändring som här har blivit är att nu står vi alltid när
de läser välsignelsen. Förr satt de kanske.

Predikan brukade vara från 10 till 1. Det var samma tid om
vintern.

Orgeln kom till 1864. Innan dess satt klockaren i den gamla
klockarebänken under predikstolen. Den står kvar ännu. Han satt
vänd mot församlingen och tog upp psalmerna.

De sjöng saktare förr, och melodierna ändras ju titt och tätt,
ibland till det bättre och ibland till det sämre.

De kollektlådorna som vi har kvar fortfarande är från 1676.
Vaktmästaren gick omkring med dem och räckte dem in i bänkarna.
Man räckte ju inte ända in till väggen utan den som satt i mitten
fick skicka vidare.

Efter mässan gick naturligtvis en del hem och en del stod
kvar och pratade. Här har ju alltid varit så grann utsikt, så
man tog sig en vända bort till muren.

Förr skulle man teckna sig till nattvardsgång. Man skulle mäla hur många det var också.

Mest troligt är det att de turades om att gå till nattvarden också, för det var skam om där inte var någon.

Vinet förvaras i prästgården och oblaterna i kyrkan, men förr var här ingenstans att förvara något så det fick nog vara i prästgården alltihop. Vinet som blir över håller man ut och oblaterna kastas, men man tar ju inte upp fler än som behövs.

Jag vet inte om det har någon gång hänt att de hade kunnat få nattvarden ändå fast de inte tecknat sig. Det mest troliga är väl att det var en gammal sed. Det slutade nog någon gång på -37 eller -38. Jag tog upp tjänsten 1930.

På samma gång som teckningen avskaffades särskilt skriftermål. Före den tiden skulle man ringa med en klocka halv tio och sedan med bägge klockorna tio.

Under veckan innan skulle de förstås tänka på att de skulle gå till nattvarden och inte leva alltför illa kanske.

Folkevar alltid mörklädda. Jag kan inte tänka mig något annat på långfredag och till nattvardsgång. Men folk hade ju inte kulörta kläder förr heller.

Nattvardsgästerna skulle helst sitta längst fram så blev det inte så mycket buller. Längre tillbaka satt de nog i sina bänkar. Tanterna hade nog näsduk i handen. Det var beteckning av lite "fint". De hade svarta schaletter. De som skulle vara riktigt fina hade en vit med spets under.

Man säger en ring eller en omgång; vi har alltid sagt så och så många ringar.